

Stephen Giles

Chlapec za klíčovou dírkou

Přeložila Veronika Lásková

Ilustrovala Tereza Ščerbová

LEDA 2019

THE BOY AT THE KEYHOLE

First published in Canada by
Hanover Square Press, Toronto, 2018
Copyright © 2018 by Stephen Giles
Translation © Veronika Lásková, 2019
Illustrations © Tereza Ščerbová, 2019
© LEDA spol. s r.o., 2019

ISBN 978-80-7335-600-2

Věnováno mé matce Mary Gilesové

V bledém ranním světle, které se matně rozlévalo po kamenné podlaze, působila rozbitá mísa i její obsah žalostným dojmem. Zevnitř se to dalo jen těžko odhadnout, ale nejspíš se po obloze mraky přímo honily, protože tu a tam pronikl klenutým oknem kuchyně mocný paprsek a ozářil stůl i chlapce, jenž na něm seděl. Samuel hleděl na ty krátké záblesky medového světla jako očarovaný – zvědavě sledoval, jak částičky prachu víří jako včelí roj kolem krvavého místa pod kolenem. Bylo to zvláštní. Ona přece prach nesnáší, to se všeobecně ví. Jenže okolnosti ho donutily přemítat nad tím, že Rutina kuchyň není ve skutečnosti tak dokonale uklizená, jak vždycky všude tvrdí.

„Neříkala jsem ti, abys tady nepobíhal?“

Přikývl. Tuhle otázku mu hospodyně položila už potřetí – a on na ni pokaždé odpovídal stejně. To je celá ona, ptát se pořád dokola na totéž. Snad si vážně nemyslí, že jí najednou odpoví jinak? Že zničehonic prohlásí, že ho před ničím takovým nevarovala? Není přece padlý na hlavu.

„Kuchyň není hřiště,“ bručela, když v podřepu sbírala z podlahy střepy keramické nádoby. Odkládala je na stůl hned vedle něj. Lehounce se pohupovaly. „Tohle byla moje nejlepší mísa, Samueli, a já nemůžu jen tak zajít do vesnice a koupit si novou.“ Zvedla hlavu a podívala se na něj. „Pro koho myslíš, že jsem tu buchtu dělala?“ Než stačil odpovědět, dodala: „Pro sebe teda určitě ne.“

Mlčel.

„Jeden by si myslel, že v tomhle domě se najde dost místností, kde se dá vyvádět, tak bys nemusel lítat zrovna tady. No vážně, Samueli, občas naděláš tolik rámusu, až se děším, jestli snad nejsi posedlý.“

„Co je to *posedlý*?“ otázal se.

„Posedlý je kluk, co nemá dost rozumu, aby přestal.“

Když měla střepy posbírané, popadla hadr a kbelík a pustila se do vytírání kakaového těsta, které se po podlaze rozlezlo jako tuhnoucí láva.

Chlapec znovu obrátil pozornost ke kolenu. Z rány stékala kapička krve, a tak ji nabral prstem. Tenhle úkon ho pokaždé zklamal – když vytékala z rány, vypadala tak slibně, byla rudá, hustá a děsivá, ale jakmile se jí dotknul, rázem jako by se vytratila a zanechala na bříšku ukazováčku stěží patrný otisk.

„Tak zlý to určitě nebude.“ I tuhle větu pronesla Ruth dneska ráno už poněkolikáté. „Nic hlubokýho. Zahojí se ti to raz dva.“ Nakrčila nos. „Bolí?“

Zavrtěl hlavou. Pochopitelně to bolelo, avšak dobře věděl, že není radno stěžovat si nahlas.

„Dobře,“ prohlásila. „Dám ti na to kyslíčník a pak se mi tu přestaneš motat.“

Zašla do spíže pro lahvičku a vatový tampon. Mezitím se neposedné mraky opět posunuly, vmžiku vysály z místnosti

všechno světlo a vrhly na tvář hospodyně kouřové stíny. Samuel kdysi slyšel matku poznamenat, že Ruth je „pohledná žena“, ale podle něj vypadala prostě otráveně.

„Musíš se snažit být hodný,“ nabádala ho, jen co odšroubovala z lahvičky víčko a nalila trochu tekutiny na tampon. „Už takhle to mám těžký, starat se sama o tenhle barák a o tebe...“ Poťukala vatickou ránu na chlapcově noze a on se ze všech sil snažil nevyjeknout. „Chtěla jsem jenom, aby ses posadil a dal si snídani. Nepřipomínala jsem ti, abys tu nepobíhal? Upozorňovala jsem tě, že nemám náladu na hlouposti, ne?“

Přikývl.

„Tak,“ prohlásila a setřela poslední kapky krve. „Co se stalo, stalo se. Už o tom nebudeme mluvit.“ V tu chvíli byl její hlas vždycky nejjemnější: hlavu měla skloněnou, aby byla na stejné úrovni jako on, a zahleděla se mu do očí. Odhrnula mu vlasy z čela. „Budeme zase kamarádi?“

Prisvědčil. „Kdy se maminka vrátí domů?“

Povzdechla si. „Prosím tě, nezačínej s tím zase. Aspoň dneska mi dej pokoj.“

„Proč ještě –?“

Vtom se otevřely dveře ze zahrádky a do kuchyně se jako velká voda nahrnula Olivie. Ještě v kabátě se začala omlouvat, že jde pozdě. „Autobus vynechal, tak jsem musela jít z vesnice pěšky.“

„Jasně.“ Hospodyně zastrčila lahvičku s dezinfekcí do kapsy a uhladila si hnědé vlasy. „Snažila jsem se vám ráno dovolat, ale nebrala jste to.“

Olivie k nim docházela každou sobotu pomáhat s úklidem. Předtím, než začal Samuel chodit do školy, pracovaly v jejich domě dvě služebné, kuchařka a zahradník na plný úvazek. Teď už tu zůstala jenom Ruth, o sobotách přiložila ruku k dílu Olivie jako uklízečka a pak se u nich stavoval ještě William, který každou středu a čtvrtek jakžtakž udržoval zahradu.

„Doprovodila jsem mamku na trh,“ pokračovala dívka a pověsila si kabát. „Měly jsme jít už včera, ale nebyla ve svý kůži, tak –“ Náhle se zarazila. „Co se vám to stalo s nohou, pane Samueli?“

Přitom měla zakázáno oslovovat hocha tímhle způsobem. Jeho matka si na vznešené tituly nepotrpěla – byla Američanka a myslela si o podobných uctivostech svoje. Syn znal tuhle historku nazpaměť: od chvíle, kdy si vzala jeho otce a přistěhovala se z New Yorku sem, si taky pevně umínila, že *její* anglický domov nebude úpět pod zdrcující tíhou formalnosti. Neměl ponětí, co tenhle výrok přesně znamená, zato mu bylo jasné, že nějak souvisí s tím, jak je maminka odvážná.

„Narazil jsem do stolu,“ vysvětlil.

„Jak se vám to povedlo?“

Sklopil hlavu a vlasy mu sklouzly do očí. „Upadl jsem.“

„Pobíhal tady s tím svým letadýlkem a zakopnul o židli,“ dodala hospodyně a pomohla mu seskočit ze stolu. „Není to nic hrozného. Za pár dnů bude jako nový.“

„To jsem ráda,“ poznamenala Olivie a nespouštěla z Rutina svěřence zrak. „Takže jste v pořádku?“

„A proč by neměl být? Je to jenom škrábnutí,“ zamručela starší žena a odkašlala si. „Olivie, chtěla jsem vám říct... volala jsem vám ráno kvůli tomu, že vás dneska nebudu potřebovat. Mrzí mě, že jste k nám zbytečně vážila cestu.“

„Prosím?“ hlesla vesničanka.

„No... jde o to, že už vaše služby asi nebudeme dál využívat.“

Samuel sledoval, jak ta osůbka těká očima z místa na místo – chvíli na něj, pak na podlahu nebo na Ruth, ale nikde nespočine déle než vteřinu a hned zase urychleně sklouzne pohledem jinam.

„Vy už nechcete, abych sem chodila?“ vypravila ze sebe.

„Kdyby to bylo na mně, měla bych vás tu nejradši nastálo,“ podotkla hospodyně. „Ovšem... víte sama, že teď to prostě nejde, vzhledem k tomu... jak se věci mají.“

„Ale já budu ráda chodit dál a vyrovnat se můžeme, až se paní Clayová vrátí!“

„Jenže já netuším, kdy to bude, Olivie.“

„Určitě brzo,“ vložil se do toho hoch. „Že už brzo přijede, vid', Ruth?“

„To doufám.“ Hospodyně pohlédla na Olivii a z tváře se jí vytratil podmračený výraz. „Pracovala jste skvěle a ráda vám napíšu doporučení. A kdyby to jen trochu šlo...“

V tu chvíli jejich pomocnice zvedla hlavu a najednou už nepůsobila tak myším dojmem. „A William zůstává?“ vyhrkla.

„Samueli, co kdyby ses třeba na chvíli projel na kole?“ Ruth se uměla zeptat tak, že přicházela v úvahu jediná odpověď. „A rozhodně se přezuj. Tráva bude asi ještě mokrá.“

„Já mám tyhle boty rád.“ Považoval za nutné založit si ruce na prsou.

„Tím spíš si je nebudeš chtít zmáčet.“

Zvažoval, že by se jí vzepřel, ale potom usoudil, že teď na to není vhodná chvíle.

„Tak utíkej,“ pobídla ho Ruth a teprve pak nabídla Olivii židli. Usedly, naklonily se k sobě a daly se tlumeně do řeči. Vyvodil z toho, že půjde o peníze. Proto se k odchodu moc neměl: natahoval uši, seč mohl, aby z onoho tichého rozhovoru zachytil aspoň slůvko. Debaty o penězích obvykle končily zmínkou o mamince – a on tolik toužil dozvědět se něco bližšího, že ho z toho často rozbolelo celé tělo. Jenže místnosti nebyvají tak dlouhé, jak je zapotřebí, a chlapec nakonec chtě

nechtě došel až ke dveřím. Dřepl si a předstíral, že se mu zašmodrchaly tkaničky, ale tyhle figle na Ruth neplatily.

„Ať už jsi venku. A nezapomeň se přezout.“

Prošel halou a stoupal zvolna po schodišti jako odsouzenec k šibenici. Jestli tam dole probírají maminku, proč by to nesměl slyšet? Je to snad jeho máma, ne? Všechny ty nesnáze s penězi souvisejí s ní a s tou záhadou, proč je tak dlouho pryč – přesně řečeno už sto třináct dní. Copak ve dne v noci netouží a nemodlí se, aby se mu konečně vrátila? A jestli tam teď ty dvě ženské sedí a cosi si špitají, jako by se to týkalo jenom jich, nezbyvá mu nic jiného než se je snažit odposlouchávat. Věděl, že dospělí mají svá tajemství a že jsou na světě věci, do kterých mu nic není. Ruth mu to kladla na srdce snad stokrát. A potom si uvědomil, že je to jako s prachem v její kuchyni: pokud se něco tvrdí, ještě to nutně neznamená, že to musí být pravda.

Cestou ze školy pokaždé utíkal. Joseph běžel většinou s ním, i když měl pocit, že zdejší vršky jsou k smíchu a takovou námahu si ani nezaslouží. Byl to jeho nejlepší kamarád, ačkoli Samuel se tu a tam obával, že tohle označení není tak docela fér, jelikož to byl zároveň kamarád jediný. Otec však vždycky tvrdil, že člověk si v životě vystačí s jediným dobrým přítelem. Joseph bydlel ve strážním domku panství Braddon Hall, které se nacházelo jen přes kopec od jejich domu. Jeho matka pracovala u pánů jako kuchařka a otec hospodařil na jejich půdě.

„Nechápu, proč musíme furt domů běžet jako na nějaký pitomý olympiádě.“ Spolužák praštil s aktovkou do trávy a odplivnul si. „Kdybys šel normálně jako každé jinej, dostaneš se do cíle stejně.“

Samuel mu nikdy nedokázal vysvětlit, proč dennodenně pádí domů jako o závod a v prsou mu zuří bouře. A že ho ve skutečnosti pohání naděje. Naděje, že už dneska tam na něj bude čekat maminka. Nebo že mu od ní aspoň přišla další pohlednice: příslib, který mu napoví, kde se v zámoří právě teď nachází a – což je nejdůležitější – kdy se konečně vrátí domů. Vždyť takové věci se nedají pronášet nahlas, dokonce ani před nejlepším přítelem.

„Rád si zaběhám,“ odpovídal prostě.

„No, tak to seš teda praštěnej,“ odušil Joseph a utíral si z brady pot.

Samuelův rodný dům se tyčil na návrší a nejprudší úsek byl vždycky trochu bolestivý, zvláště dnes – obzvláště dnes, protože ho dosud pálila rána pod kolenem, kterou mu Ruth ráno znovu převázala. Přesto uháněl dál, a když doběhl k otevřené bráně, doslova do ní skočil.

„Tak zejtra zase v osm?“ zavolal za ním Joseph.

Hoch přikývl. I ráno chodili do školy společně.

Chvatně zdolával příjezdovou cestu a jako vždy spokojeně naslouchal, jak mu pod nohama skřípe štěrk. Potom se zadíval na průčelí a potlačil pokušení důkladně zapátrat v zahrádce za kuchyní, jestli v ní není jeho králík, a pohlédl do těch míst raději jen letmo. Znovu se zahleděl na sídlo. Nemohlo se sice srovnávat se sousední vznešenou budovou Braddon Hall, a přece to byla poměrně mohutná a působivá stavba. Stála stranou od vesnice uprostřed někdejšího rozsáhlého panství. Zdejší pole i pastviny se po otcově smrti rozprodaly, stáje zely prázdnotou a jediné zbývající majetky představovala kůlna na dříví a samotný dům se dvěma hranatými křídly z bledého písčkovce, řadami vysokých stahovacích oken členěných po třech a houštinou komínů porůstajících střechu.

Odhodil školní brašnu a kabát na dlážděnou podlahu, strhl si čepici a hodil ji na tašku, načež se rozběhl chodbou. Vtom se zprudka zarazil. Vrátil se ke vchodovým dveřím a zaklapl je za sebou – a dal si záležet, aby to provedl potichu. Ruth

nesnášela, když je nechával otevřené, a bouchání taky nemohla vystát.

Když popošel do útrob domu, hnal se už podle svého mínění ideální rychlostí. Jenže do kuchyně se muselo zatočit doleva a ten roh tam číhal dřív, než si vypočítal. Samuel dostal smyk, narazil ramenem do stěny a vpotácel se do místnosti.

Hospodyně seděla u stolu a hnětla těsto. Ani od práce nezhlédla a už ho začala zase peskovat. „Čekala bych, že dokážeš vejít do kuchyně v klidu, a ne sem vtrhnout, jako by ti za patama hořelo.“

„Promiň, Ruth,“ omluvil se. „Už je maminka –?“

„Co to prosím tě provádíš s tou kravatou?“ přerušila ho. „To je letos druhá, co jsem ti musela pořídit. A třetí už nedostaneš, tak si jí laskavě trochu hled.“

Až teď si všiml, že mačká školní kravatu v pěsti do kuličky. Znovu se omluvil a odložil vázanku na lavici.

„A jak bylo ve škole?“ zajímala se hospodyně.

Pokrčil rameny. „Dobrý.“

„To je mi teda při pondělku nadšení, Samueli,“ opáčila uštěpačně. Hoch ji sledoval, jak válí těsto a uhlazuje ho pěstmi, tvář staženou úsilím. Když se jí uvolnil pramínek vlnitých hnědých vlasů, odfoukla ho. „Peču sušenky na trh, ale jestli budeš hodnej, určitě mi jich pár zbude. Dáš si je až po večeři, to dá rozum. Máte nějaké úkoly?“

„Jen malinko,“ odpověděl. „Už přijela?“ Byla to hloupá otázka a on to bolestně věděl, jenže nutkání položit ji bylo neodbytné. „Vrátila se maminka? Je nahoře?“

„Myslíš, že bych tě tu nechala stát a klábosila s tebou o úkolech a sušenkách, kdyby se paní Clayová vrátila domů?“ Při těch slovech na něj letmo pohlédla. „Určitě ti dá předem zprávu, až se bude vracet.“

„Tak proč to ještě neudělala?“ Chlapci se zúžily oči do štěrbin. „Jak může být tak dlouho pryč? Vždyť je to už přesně sto patnáctý den!“

„Kolikrát ti mám opakovat, že nemá smysl počítat dny? Akorát se tím rozrušíš a oba víme, jak to pak dopadá.“

V tu chvíli si hoch založil ruce na prsou. „A stejně je budu počítat, úplně všechny.“

„Jak je libo. Tvoje matka už to s těmi bankéři snad každou chvíli vyřídí – ale měj na paměti, že Amerika je strašně daleko. To není jako sednout na vlak.“ Usmála se, jenže jako vždycky to nepůsobilo zrovna přesvědčivě. „Sám bys to měl vědět nejlíp – věčně přece koukáš do té knihy map.“

„Do atlasu.“

„Díky, žes mě opravil,“ poznamenala a olízla si rty. „Podívej, já chápu, že tohle ti v trápení nejspíš nijak neulehčí, ale tvoje matka zkrátka musí zařídit spoustu věcí. A na takový dlouhý cestě asi člověku utíká čas, ani neví jak.“

„Copak se jí domů nechce?“ Vyslovil tu pochybnost málem šeptem.

Ruth mu hned neodpověděla – zdálo se, že nad ní chvíli hloubá. Pak pronesla: „Samozřejmě že se jí chce. To jsou mi otázky.“

Cítil, jak mu hrdlem stoupá nával zlosti. Uvědomoval si, že by neměl křičet, ale zároveň zřetelně cítil, že určité věci devítiletý kluk prostě nedovede potlačit. Někdy mu totiž připadalo, že čím víc se mu po mamince stýská a čím víc ji má rád, tím víc se mu vzdaluje. „Ani se nerozloučila,“ vyhrkl tak nahlas, jak ještě považoval za únosné. „Proč to udělala... no řekni, Ruth? Prostě odjela, když jsem spal. Ani se se mnou nerozloučila.“

„Samueli Clayi, nekřič tolik.“ Hospodyně zvedla ruce od válu a k obličejí se jí vznesl oblak mouky. „Dobře víš, proč se s tebou matka nepřišla rozloučit. Cesta do Ameriky přišla hrozně narychlo. Potřebovala se do rána dostat do Londýna, tak prostě musela vyrazit v noci. Pomáhala jsem jí ve spěchu balit a taky vím naprosto jistě, že se na tebe zašla podívat, posadila se k tobě na postel a pohladila tě po tváři. Akorát tě nechtěla budít, protože jsi tvrdě spal.“

„A nenapsala mi dopis. Ani stráněčku.“

„Hm... a co ty pohlednice, které tak schraňuješ?“

Sklopil oči až ke školním polobotkám. „Když to není ono.“

„Což znamená, že už by tě vůbec nepotěšilo, kdybys ještě nějakou dostal?“

Ta slova vykřesala v chlapcových zelených očích jiskru. „Ty myslíš...?“

Přikývla a začala se opět věnovat těstu. „Nechala jsem ti ji na posteli.“

Ani nestačil poděkovat – už pádil nahoru do patra.